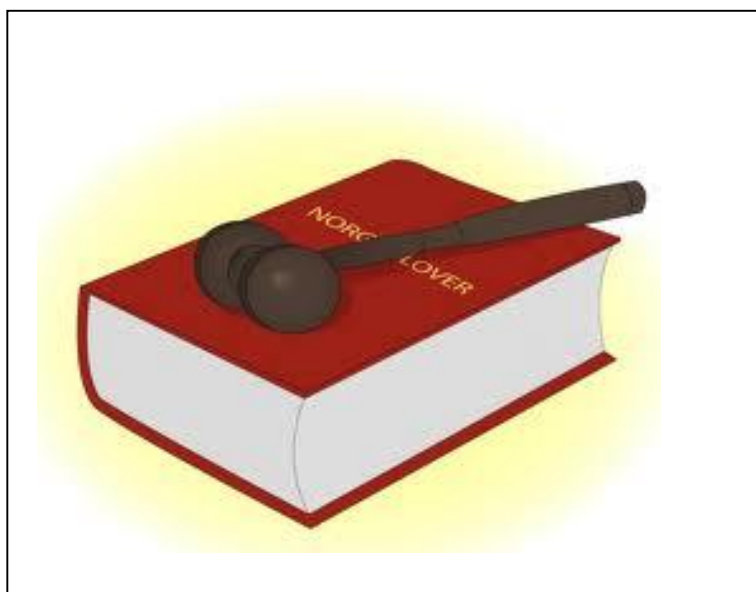

Forvaltningsrevisjon i Folldal kommune

Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon i Folldal kommune

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	Innledning og bakgrunn	
1.1	Innledning	2
1.2	Hva er forvaltningsrevisjon	2
1.3	Det skal utarbeides en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon	3
1.4	«Planen skal baseres på en overordnet analyse»	3
2.	Hva kan en overordnet analyse være	3
3.	Modell for denne analysen	5
4.	Overordnet analyse for Folldal kommune	7
4.1	Politisk styring og generell saksbehandling	14
4.2	Økonomistyring	16
4.3	Administrativ ledelse, stabsavdelingene og fellestjenestene	19
4.4	Tjenesteproduksjonen	23
4.5	Bærekraftig utvikling	32
5.	Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon 2016 – 2019	36

Folldal, den 5. september 2016

Svein Magne Evavold
Revisjonssjef

Henning Mikkelsen
Oppdragsansvarlig revisor

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

1. INNLEDNING OG BAKGRUNN

1.1 Innledning

Hensikten med den overordnede analysen er å gi kontrollutvalget et grunnlag for å kunne prioritere framtidig forvaltningsrevisjon av kommunal virksomhet i Folldal kommune.

Kontrollutvalget har ansvaret for at det utføres forvaltningsrevisjon i kommunen. Dette framgår av kommunelovens § 77 nr. 4 som har følgende ordlyd:

Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)

Gjennom denne bestemmelsen blir forvaltningsrevisjon definert som:

... systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger...

1.2. Hva er forvaltningsrevisjon?

Det som ligger i begrepet forvaltningsrevisjon er utdypet i forskrift om revisjon § 7 første ledd:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger. Herunder om:

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger*
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området*
- c) regelverket etterleves*
- d) forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige*
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav*
- f) resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd*

Kapittel 5 i forskrift om kontrollutvalg inneholder utfyllende bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon. Ifølge forskriftens § 9 er det kontrollutvalgets ansvar å påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Av departementets merknader til paragrafen framgår det at det i siste instans påhviler kommunestyret å sørge for at det blir mulig for kontrollutvalget å oppfylle forskriftens krav på dette punktet, blant annet ved å stille de nødvendige budsjettmidler til rådighet for kontrollutvalget.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

1.3 Det skal utarbeides en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon:

Forskrift for kontrollutvalg § 10 lyder som følger:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

1.4 Planen skal baseres på en overordnet analyse

Forskriftens § 10 gir ingen føringer på hva en overordnet analyse skal være eller hvordan den skal gjennomføres, annet enn at den skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger med sikte på å identifisere behov for forvaltningsrevisjon på ulike sektorer og virksomheter. I departementets merknader til forskriften sies det at:

I uttrykket ”risiko- og vesentlighetsvurderinger” ligger at det skal gjøres en vurdering av på hvilke områder av kommunens/fylkeskommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

Det heter videre i merknadene at kontrollutvalgets prioriteringer må ta utgangspunkt i de avvik eller svakheter i forvaltningen sett i forhold til lover, forskrifter og kommunestyrets vedtak og forutsetninger, som analysen avdekker. Med andre ord er det fokus på etterlevelse og måloppnåelse.

2. HVA KAN EN OVERORDNET ANALYSE VÆRE?

Kommunens oppgaver er fra et overordnet perspektiv, i følge kommunelovens § 1:

- å legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt folkestyre
- rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale fellesinteresser
- bidra til bærekraftig utvikling
- legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard

Disse fire forholdene som er beskrevet i kommuneloven kan da være et utgangspunkt for vurderinger av risiko/trusler og vesentlighet.

I hvor stor grad kommunen er i stand til å utføre primærfunksjonene, redusere risiko og dermed imøtegå trusler avgjøres av dens evner til styring, organisering og ledelse, rutiner og systemer, kultur og holdninger. Dette er indre faktorer man til en viss grad har muligheter til å kontrollere. I tillegg kommer ytre rammevilkår og ellers andre samfunnsmessige forhold som

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

truer mulighetene til måloppnåelse. Det kan være befolkningsutviklingen, befolkningens alderssammensetning, skatteinntekter, rammetilskuddets størrelse etc.

Hensikten er da å identifisere mulige områder/virksomheter innen den kommunale velferdsproduksjonen som er utsatt for trusler og dermed risiko for at målene ikke blir nådd.

Med dette utgangspunkt kan det på et overordnet nivå være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet ut fra følgende fire perspektiver:

1. Fungerer lokaldemokratiet som forutsatt i kommuneloven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingene vil her være knyttet til spørsmålene om:

- i hvor stor grad administrasjonen iverksetter vedtak fattet av folkevalgte organer
- om sakene som legges fram for folkevalgte organer er tilfredsstillende utredet
- om kravene i forvaltningsloven og offentlighetsloven overholdes
- om sakene legges fram på en måte som treffer de folkevalgte som målgruppe

2. Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på, og skjer produksjonen på en rasjonell og effektiv måte?

Dette punktet innbefatter det meste av kommunens økonomiske aktivitet, og gjelder kommunens ytelse av tjenester overfor innbyggerne. Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. De mest sentrale lovene er:

- opplæringsloven
- barnehageloven
- sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen
- helse- og omsorgstjenesteloven
- barnevernloven
- plan- og bygningsloven
- brann- og eksplosjonsvernloven

Her vurderes risiko- og vesentlighet i forhold til om kommunen oppfyller kravene til de ulike tjenestene som framgår av lovverket, både når det gjelder omfang og kvalitet, og om produksjonen skjer på en rasjonell og effektiv måte.

3. Bidrar kommunen gjennom sin virksomhet til en bærekraftig utvikling?

Her vil risiko- og vesentlighetsvurderingen fokusere på kommunens virksomhet i et framtidsrettet utviklingsperspektiv. Et sentralt spørsmål her er om kommunen har en beredskap i forhold til trender i befolkningsutviklingen og befolkningssammensetningen. Det er viktig å ha et bevisst forhold til nærings- og konjunkturutvikling og utviklingen i andre forhold som har betydning for kommunen.

Bærekraftig økonomisk utvikling innebærer en positiv driftsmargin, man må ha en viss størrelse på netto driftsresultat for å ha økonomisk balanse på lengre sikt. Bærekraftig økonomisk utvikling innebærer at kommunen ikke tærer på sin formue, men greier å oppnå formuesbevaring, og helst en øking i formuen.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Bærekraftig utvikling kan også vurderes ut fra et miljømessig aspekt. Staten forventer at kommunene skal gå foran i arbeidet med å redusere klimautslipp og sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene. Kommunene skal innarbeide tiltak og virkemidler i sine planer for å redusere utslipp av klimagasser. Planer som behandler klima- og energispørsmål skal følges opp i kommuneplanens handlingsdel og være en veileder for kommunens detaljerte planlegging og myndighets- og virksomhetsutøvelse

4. Har kommunen en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard?

Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen har systemer for å sette i verk og følge opp tiltak for å sikre en høy etisk standard gjennom hele organisasjonen, for på den måten å skape tillit overfor kommunens innbyggere.

3 MODELL FOR DENNE ANALYSEN

Med bakgrunn i den beskrevne firedelingen av kommunens virksomhet, kan det gjennomføres overordnede analyser med ulik detaljeringsgrad. Analysen kan gjennomføres på et overordnet nivå, sektornivå, tjenestenivå eller annet.

Det kan være en utfordring å sikre at analysen er tilstrekkelig overordnet slik at kontrollutvalget får et oversiktsbilde av hele den kommunale virksomheten, samtidig som den går tilstrekkelig dypt til å kunne danne et meningsfullt grunnlag for kontrollutvalgets plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Det er et sentralt moment at analysen gir et helhetlig risikobilde av hele kommunens virksomhet, og at den bidrar til å se ulike risikofaktorer på tvers av sektorer og områder. Vi har med bakgrunn i ovennevnte valgt å utarbeide analysen på et overordnet nivå, med dypere detaljeringsgrad på generell politisk, administrativt og økonomisk styring. Disse problemstillingene vil gå på tvers av samtlige områder i den kommunale virksomheten. Økonomi og effektivitet med korrekt saksbehandling vil danne grunnlag for de fleste risikofaktorene på tjenesteområdene.

Modellen som benyttes for analysen har som utgangspunkt at det er en sammenheng mellom virksomhetens mål, risikoene som foreligger for at målene ikke nås, og de styrings- og kontrolltiltak som er etablert for å sikre at målene blir nådd.

Enhver virksomhet bør ha mål for sin virksomhet. God virksomhetsstyring tilsier at det bør iverksettes styrings- og kontrolltiltak for å sikre at virksomheten når sine mål. Samtidig vil det i alle virksomheter inntreffe hendelser som kan hindre virksomhetens måloppnåelse. Slike hendelser representerer risiko. Det er viktig å identifisere og vurdere betydningen av ulike typer risiko, og det bør iverksettes tilpassede styrings- og kontrolltiltak for å håndtere de risikofaktorer som foreligger. Hensikten med tiltakene er at de skal ha en risikoreducerende effekt.

En virksomhets risikohåndtering (Enterprise Risk Management- ERM) omfatter følgende komponenter/aktiviteter:

- Virksomhetens interne miljø – som danner grunnlaget for hvordan risiko og kontroll blir vurdert og ivaretatt av de ansatte i enheten
- Etablere formål og målsettinger for virksomheten
- Identifisere hendelser og risikofaktorer som kan hindre måloppnåelse
- Risikovurdering – i forhold til de identifiserte hendelsene og risikofaktorene, herunder vurdering av

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

- Konsekvens
- Sannsynlighet
- Risikorespons, dvs. å velge strategi for om det skal iverksettes tiltak for å bringe risikonivået til et nivå som er i samsvar med enhetens risikoappetitt
- Kontrollaktiviteter
- Informasjon og kommunikasjon
- Overvåkning
- Intern kontroll

Risikostyring er et ansvar som tilligger politisk og administrativ ledelse. Kunnskapen om hvordan risikostyringen ivaretas, vil ha betydning for prioritering av revisjonsoppgavene, og er derfor relevant med tanke på overordnet analyse og plan for forvaltningen.

Følgende forhold vil da måtte beskrives/behandles i analysen:

1. Mål for virksomheten

Her framgår de målsettinger som kommunen arbeider under. Målsettingene settes både sentralt i form av lover, forskrifter osv, og av kommunen selv i egne styringsdokumenter. Mål kan også fremgå ut fra kommunestyrets egne vedtak og forutsetninger på ulike nivåer.

2. Risikofaktorer

Under dette punktet settes opp risikofaktorer. Man vurderer hvilke interne og eksterne faktorer eller hendelser som kan påvirke måloppnåelsen. Risikofaktorene er satt opp ut fra generell informasjon om kommunen og dens rammebetingelser. I tillegg er det lagt vekt på de erfaringer revisjonen har tilegnet seg gjennom sitt arbeid.

3. Risikovurdering

- vurdering av konsekvens hvis hendelsen inntreffer: Hvor store konsekvenser vil det ha for kommunen og/eller brukere dersom de oppsatte målene ikke nås?
- vurdering av sannsynlighet for at hendelsen inntreffer: Hvor sannsynlig er det at hendelsen inntreffer?

4. Risikoreducerende tiltak som er iverksatt

Under dette punktet føres opp tiltak som settes i verk for å redusere risiko til et akseptabelt nivå. Eksempler kan være kommunens egne retningslinjer og rutiner, kontrollaktiviteter, tidligere forvaltningsrevisjoner osv. Dette vil være faktorer som vil redusere konsekvensene av hendelsene, eller sannsynligheten for at disse inntreffer.

5. Vesentlighet i betydningen alvorsgraden i den trussel som den enkelte risikofaktor representerer i forhold til måloppnåelse.

Til slutt i analysen settes opp en sammenfattende vurdering på hvor konsekvens og sannsynlighet er størst etter risikoreducerende tiltak. Man kommer da fram til på hvilke områder kontroll vil være vesentlig og praktisk mulig å utføre. Ulike aktører med ulike ståsteder vil vurdere vesentlighet på områdene ulikt. Det kan være ut fra et økonomisk perspektiv, brukerperspektiv, politisk perspektiv, medarbeiderperspektiv eller fra et samfunns- og miljøperspektiv.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

4 OVERORDNET ANALYSE AV FOLLDAL KOMMUNE

Beskrivelse av sentrale forhold i kommunen – utfordringer og utviklingstrekk:

1 Politisk og administrativ organisering

Politisk

Kommunestyret består av 17 medlemmer og er kommunenes øverste politiske organ. Formannskapet består av 7 medlemmer som bl.a. har innstillingsmyndighet overfor kommunestyret i budsjettsaker.

Kommunestyret har i K-sak 37/11 vedtatt at politisk organisering evalueres i løpet av kommunestyreperioden. I K-sak 35/15 fattet kommunestyret 17.06.2015 følgende vedtak:

1. Etter kommunevalget høsten 2015 avvikles nåværende forvaltningsstyre og driftsstyre.
2. Formannskapet blir kommunens planutvalg.
3. Det opprettes et nytt styre, driftsstyre, som med unntak av plansaker, i hovedsak skal behandle saker som nå behandles i forvaltningsstyre og driftsstyret.
4. Ved behov kan kommunestyret opprette en komite eller ad-hoc utvalg for å få gjennomført et bestemt utredningsarbeid.
5. Formannskapet og det nye driftsstyret får 7 medlemmer hver.
6. Rådmannen tar delegeringsreglementet opp til ny revisjon innen 1/1-2016.

Andre styrer:

Klagenemnda består av 7 medlemmer og behandler klagesaker som kan behandles lokalt.

Kontrollutvalget er kommunestyrets organ for tilsyn og kontroll, utvalget har 3 medlemmer.

Administrasjonsutvalget består av 7 politikere (formannskapets medlemmer) og 2 arbeidstakerrepresentanter. Utvalget behandler personaladministrative saker og personalsaker som ikke er delegert til rådmannen.

Eldrerådet består av 5 medlemmer, hvorav 2 representerer kommunestyret. Eldrerådet behandler saker som angår de eldres situasjon i kommunen.

Råd for funksjonshemmede og barne- og ungdomsråd.

Politisk oppnevnt kulturvernråd på 5 medlemmer.

Administrativ

Folldal kommune er organisert i en såkalt flat struktur. Tjenesteproduksjonen er delt i 5 enheter. Alle som leder en enhet, har fellesbenevnelsen enhetsleder. Enhetslederne har personal-, budsjett-, og særlovsmyndighet innenfor sine områder. Kommunestyret delegerer den myndighet som skal utøves administrativt til rådmannen, som delegerer videre til enhetslederne og organisasjonsleder.

Enhetene er:

Enhet for service og kultur

Omfatter servicekontoret, IKT-avdelingen, biblioteket, kulturkontoret, kino og fritidsklubb.

Enhet for oppvekst

Omfatter en barnehage (Folldal barnehage) og en skole (Folldal skole). Dessuten kulturskolen med egen rektor og voksenopplæring.

NAV Folldal

Enheten inkluderer bl.a. kommunens ansvar etter sosialtjenesteloven og barnevernsloven.

Omfatter flyktningetjenesten/introduksjonsordningen, sosialtjenesten, barneverntjenesten og tiltak for funksjonshemmede.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Enhet for helse-, rehabilitering og omsorg.

Omfatter merkantilt personale og koordinerende team som ledes av enhetsleder. Enheten styres av 4 avdelingsledere:

- 1) Helse som omfatter legetjenesten, fysioterapitjenesten, psykiatri, helsestasjon.
- 2) Institusjon som omfatter langtid/korttid, skjermet enhet og dagavdeling
- 3) Hjemmebasert omsorg som omfatter hjemmesykepleie, hjemmehjelp, avlastningsbolig, BPA og kreftsykepleier
- 4) Miljø- og oppfølgingstjenesten (MOT) som omfatter helsehjelp i form av praktisk bistand, opplæring og avlastning
- 5) Kjøkken/vaskeri som omfatter kjøkken, matombringning og vaskeri.

Enhet for teknisk, landbruk og utvikling (TLU)

Enheten er delt i to, hvor landbruk, næring, byggesak, GEO-data, utmark, plan og oppmåling utgjør den ene delen av enheten. Den andre, med egen avdelingsleder, omfatter kommunalteknikk, renhold, teknisk uteavdeling og vann og avløp.

I tillegg kommer rådmannskontoret med rådmann, stabsavdelingene med økonomisjef (økonomikontoret) og personalkonsulent.

Planverket i Folldal kommune

Folldal kommunes økonomiske styringssystem består av følgende elementer:

- Økonomiplan 4-årig
- Årsbudsjett for drift og investeringer
- Tertialrapporter
- Årsregnskap og årsmelding

Økonomiplanen, godkjent i kommunestyret, har et 4-årig perspektiv og rulleres hvert år.

Økonomiplan for 2016-2019 vedtatt i kommunestyret 10.12.2015, jfr. K-sak 57/15.

Kommuneplanen for Folldal kommune

I kommuneplanen for Folldal kommune 2010-2026, strategidelen, er overordnede mål formulert. Strategidelen er inndelt i en langsiktig og kortsiktig del.

Visjon

Lys i alle grender, folk i alle hus

En frisk og frodig fjellkommune

Kommuneplanen for perioden 2010 – 2026, vedtatt i kommunestyret 16.06.2011 har følgende hovedmål:

Folldal kommune skal tilby riktige, gode og kostnadseffektive tjenester til innbyggerne, slik at den enkeltes rettigheter ivaretas.

Folldal kommune skal være en skapende kraft for nytenkning og allsidig videre utvikling.

Kommuneplanen 2010 – 2026 har innledningsvis et kort tilbakeblikk og omtaler i noen grad utvikling i forhold til tidligere planer. Historisk har virksomheten ved Folldal Verk hatt stor betydning for utvikling av samfunnet. I tillegg har, og er, tradisjonelt fjellandbruk en viktig næring for mange i bygda. Med nedlegging av gruedriften og endringer i landbruket, har bildet endret seg de siste årene. For kommunen er det nå offentlig og privat tjenesteyting som

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

er den største arbeidsgiveren (over 40% av de sysselsatte), samtidig er antallet sysselsatte i jord- og skogbruk relativt stabilt (i underkant av 20%).

Kommuneplanen er delt i 2 hovedområder:

- Samfunnsdel
- Arealplan – arealplan og planbeskrivelse

Kommuneplan som var gjeldende frem til ny plan for denne periode, 2002 – 2013, er hovedmålene i hovedsak beholdt for kommunen som organisasjon, og målene innenfor sentrale virksomhetsområder er ikke vesentlig endret.

Målene fra den tidligere planen er lite konkrete og lite målbare, og det er således vanskelig å fastslå om satsingsområdene og målene som ble satt er oppnådd.

Historisk, hentet fra kommuneplanen kan man si at virksomheten ved Folldal gruver historisk sett har spilt avgjørende rolle for befolkningsutviklingen i kommunen. Etter at gruva hadde ligget nede i en del år, kom i drift igjen i 1906, steg folketallet og var i 1910 2284, i 1953 2387 og pr. 01.01.2012 er det 1641 innbyggere i Folldal kommune.

Ut fra tanken om at mangfoldet av tjenestetilbud, samt menneskelig og økonomiske ressurser vil nå en kritisk nedre grense dersom antall innbyggere fortsetter å synke, så er det sterkt ønske om å snu denne trenden ved å legge til rette for økt bolyst og tilflytting.

Kommuneplanen har følgende fokusområder:

➤ **Økt bolyst og tilflytting**

Fram til 2016 er det et delmål at antall innbyggere i Folldal kommune øker ved at:

- Spredt boligbygging
- Attraktiv Folldal Sentrum
- Allsidig kulturliv
- Trygge oppvekstvilkår
- Aktive grønder/nærmiljø

➤ **Bærekraftig næringsliv og landbruk**

- Strategisk næringsplan og underliggende planer, særlig handlingsplan for landbruk (inkl. beitebruksplan)
- Aktivt tiltaksapparat
- God møteplasser
- Attraktivt for etablerere i hele kommunen
- Fokus på reiseliv- og opplevelsesnæringer i kommunen

➤ **God velferd**

- Ha et folkehelseperspektiv: «Folldal – en frisk og frodig fjellkommune»
- Være en god oppvekstkommune
- Være i samspill med lag og foreninger
- Sikre samhandling internt i kommunen og med formelle samarbeidspartnere

➤ **Utvikle statusen som nasjonalparkkommune**

- Delta aktivt i «Nasjonalpark kommuneråd»
- Aktiv deltakelse i forvaltningsorganene for verneområder
- Bidra til å ivareta det biologiske mangfoldet
- Bidra til bærekraftig bruk av naturen

➤ **Positiv omdømmebygging**

- Oppdaterte hjemmesider/brukerdialog
- God service og tidsriktig saksbehandling
- Være en god arbeidsgiver
- Fremme kommunens egenart og fortrinn

Revisjon Fjell IKS

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

I kommuneplanen er det avslutningsvis tatt med nærmere omtale om kommunale tjenester og kommunen som organisasjon.

Folldal kommune er en organisasjon preget av disse verdiene - FJELL:

Faglig
Jordnær
Engasjert
Lojal, – og med
Latter

- **Kommunen som service- og tjenesteorganisasjon**
 - Ansvar for sentrale velferdstjenester
 - Levere tjenester av høy kvalitet, tilpasset innbyggernes og lokalmiljøets behov
 - Verdigrunnlag – alt arbeid gjøres med grunnlag i etiske og bevisste holdninger med kommunens verdigrunnlag som plattform
- **Kommunens oppgaver knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap**
 - Bidra til bl.a. gjennomføring av tiltak som iverksettes for å beskytte sivilbefolkningen, miljø og materielle verdier når uønskede hendelser inntreffer
- **Energi og klimaplan**
 - Kommunen har 10.04.2013 i K-sak 8/13 fattet følgende vedtak:
«Klima- og Energiplan for Folldal kommune 2012 – 2022 med tiltak 2012 – 2016 vedtas som kommunedelplan slik den ligger ved saken.»

Demografi

Endringer i folketallet og alderssammensetningen i kommunen kan gi oss indikasjoner på hvor bærekraftig lokalsamfunnet er. Tall fra 2009 – 2015 viser disse endringer:

Aldersgruppe år	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Endring
0-5	95	98	101	104	104	94	86	- 9
6-12	142	134	116	128	121	115	116	- 26
13-15	64	59	76	66	70	56	60	- 4
16-19	79	80	80	83	84	90	89	+ 10
20-44	449	440	425	418	397	395	393	- 56
45-66	519	529	526	519	508	496	478	- 41
67-79	196	202	203	223	237	249	258	+ 62
80 og over	125	118	114	113	110	102	112	- 13
Total	1669	1660	1641	1654	1631	1597	1592	- 77

Fra 2009 til 2015 har det vært en nedgang i folketallet på 77 personer, en nedgang på 4,6 %. En kan merke seg en relativ stor nedgang i aldersgruppene 20-44, 45-66 og 6-12 år. Disse demografiske endringene kan synes å være uttrykk for en negativ utvikling på sikt. Midlere prognose for framskriving av folketallet i Folldal viser folketall i 2016 på 1592, 2017 1587, 2018 1576 og 2019 1553. Folldal kommune har som et delmål i kommuneplanen at antall innbyggere skal øke frem til 2016. Framskrivning av prognose viser at folketallet har vært uendret frem til 2016. Befolknings framskrivninger av folketallet ifølge økonomiplanen viser folketall i 2040 på 1343.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Økonomi

Folldal kommune har utarbeidet økonomiplan for perioden 2016-2019. Føringer for innholdet i gjeldende økonomiplan er gitt i kommunens overordnede kommuneplan, vedtatt i kommunestyret 16.06.2011.

Økonomiplanen har blant annet følgende formål:

- Gjennomføre kommuneplanens målsettinger innenfor de muligheter kommuneøkonomien gir
- Styre kommunenes aktivitet og økonomi på lengre sikt
- Trekke opp rammebetingelser for enhetens aktivitet, blant annet ved å gi økonomiske rammer for årsbudsjettene
- Gi informasjon om kommunens virksomhet og planer til innbyggere, kommunens ansatte og offentlige myndigheter

Folldal kommune har en samlet lånegjeld på ca. 116,1 mill kr. Pr. innbygger utgjorde netto lånegjeld ved utgangen av 2015 kr. 64.291. Tilsvarende gjennomsnitt i Hedmark fylke for kommuner er kr. 59.623 og gjennomsnitt for kommunegruppen som Folldal er plassert i (Kostragruppe 02) er kr. 67.525 pr. innbygger.

Folldal kommune har foretatt store investeringer de senere år, siste løft var ny skole og flerbrukshus. Bygget hadde en samlet investeringsramme på 73 mill og slutført regnskap viser et merforbruk på 6 mill. kr.

I økonomiplanperioden er det lagt opp til flere større investeringstiltak/-prosjekter:

- Investeringspakke EPC for kommunale bygg i energispareprosjektet (ENØK-tiltak)
- Rehabilitering av Follvang kino for å ivareta bl.a. universell utforming og brannsikkerhet
- Rehabilitering av svømmehall (avhengig av spillemidler)
- Bygging MOT/omsorgsboliger, trinn 1 og 2
- Sanering ledningsnett/kummer vannverk og kloakk
- Forlengelse avløpsledning Krokhaug, trinn 2

Samlet i økonomiplan og budsjett 2016 er det medtatt behov for investeringer på til sammen kr. 66.360.000.

Driftsregnskapet for 2015 viser et mindreforbruk på kr. 1.986.087. Det er foretatt flere budsjettjusteringer gjennom året, samlet er driftsbudsjettet redusert med kr. 3.506.000. Enhet rådmann, oppvekst og TLU har merforbruk i 2015. For de øvrige enheter er det mindreforbruk. Totalt sett er det et merforbruk i forhold til revidert budsjett på kr. 190.000.

Kommunen synes å ha et aktivitetsnivå som er tilpasset de tilgjengelige midler.

Det konkluderes med at kommunen har tilstrekkelig god budsjett disiplin og løpende kontroll med enhetenes bruk av midler.

Generelle vurderinger

Formålet med denne analysen er som nevnt å avdekke indikasjoner på avvik eller svakheter sett i forhold til lover, forskrifter, kommunestyrets vedtak og forutsetninger. I hovedsak vil denne gjennomgangen gi en oversikt over de oppgaver kommunen har, på et overordnet nivå,

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

og dermed kunne være et hjelpemiddel for kontrollutvalget til å lokalisere områder innen kommunen der det er hensiktsmessig å utføre forvaltningsrevisjon.

Analysen kan ta utgangspunkt i to kilder for mål for kommunens virksomhet:

- gjeldende lover og forskrifter
- vedtak og forutsetninger i kommunestyret

For Folldal kommunes vedkommende er overordnede mål og hovedmål beskrevet i kommuneplan 2010 – 2026.

Rådmannen foretar i årsmeldingen en årlig vurdering av måloppnåelse. Her anvendes indikatorer, hvor det i stor grad benyttes KOSTRA-tall. Følgende indikatorer er benyttet: netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innbygger og brutto driftsutgifter i kroner per innbygger til politisk styring, revisjon/kontroll og administrasjon. Målene er til en viss grad relatert til konkrete mål satt på forhånd. Dette er gjennomført for de ulike enhetene. Videre inneholder årsmeldingen avsnitt om erfaringer og forslag til forbedringer for de enkelte enhetene. Planlegging med målbeskrivelser både på overordnet nivå og tjenestenivå forutsetter, for å kunne være gode styringshjelpemiddel, at de er konkretisert/operasjonalisert slik at det kan gjøres vurderinger av om strategier/tiltak har bidratt til måloppnåelse.

Det kan stilles spørsmål om i hvor stor grad de erfaringer og forslag til forbedringer som blir omtalt i årsmeldingen, blir fulgt opp og at forslag til forbedringer blir gjennomført.

I tillegg til ovennevnte planer har kommunen delplaner for virksomhetsområder:

- Strategisk Næringsplan Folldal kommune 2015 – 2020
- Handlingsplan for landbruket i Folldal 2010 – 2014
- Beitebruksplan for Folldal kommune 2011 - 2015
- Kommunedelplan for trafiksikkerhet Folldal kommune
- Handlingsplan gruveforurensning Folldal sentrum
- Klima- og energiplan for Folldal kommune 2012 - 2022
- Tiltaksstrategier 2014 – 2017 (SMIL)
- Kommunedelplan for seterområder i Folldal kommune
- Skolepolitisk plattform Folldal kommune 2008–2011
- Kommunedelplan for kulturbygg, idrett og fysisk aktivitet 2016 – 2024
- Informasjonsstrategi for Folldal kommune
- Helse og omsorgsplan Folldal kommune 2011-2020
- Boligsosial handlingsplan Folldal kommune 2014 - 2018
- Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Folldal kommune 2013-2015
- Kommunal ruspolitisk tiltaksplan for Folldal kommune
- Interkommunal ruspolitisk handlingsplan 2007

Planer under utarbeiding eller revidering:

- Arbeidsgiverstrategi
- Reiselivsplan
- IT-strategi
- Arkivplan
- Kommunedelplan kulturbygg, idrett og fysisk aktivitet
- Kommuneplanens arealdel
- Handlingsplan for landbruket inkl. beitebruksplan
- Hovedplan for vannforsyning og avløp
- Klima og energiplan

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

- Snøscooterløyper
- Interkommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan

Kommunal planlegging:

Plan- og bygningsloven har bestemmelser om kommunal planlegging. Det heter i plb. §11-1: *Kommunene skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.*

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktig mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsplanen.

Det heter videre i plb. § 11-2: *at kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den skal inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.*

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

Kommunelovens § 44 bestemmelser om økonomiplan:

§44 Økonomiplan

1. *Kommunestyret og fylkestinget skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan*
2. *Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettår*
3. *Økonomiplanen skal omfatte hele kommunenes eller fylkeskommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte*
4. *I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år økonomiplanen omfatter, anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp jf. § 46 nr. 6.*

Rapportering

Kommunelovens § 48 sier noe om rapportering

§48 Årsregnskap og årsberetning

I årsberetning skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomisk stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal

Revisjon Fjell IKS

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering.

I tillegg til rapportering av opplysninger om kommunens økonomiske stilling om resultat skal det rapporteres om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen. Dette kravet ivaretas av årsmeldingen som behandles sammen med årsregnskapet.

Vi registrer at kommunen ikke har samordnet målbeskrivelser for tjenesteområdene med etterfølgende skriftlige vurderinger av grad av måloppnåelse. I og med at det bare foreligger generelle målformuleringer i kommuneplanens samfunnsdel og i mindre grad vurderinger av måloppnåelse, er det vanskelig å ta utgangspunkt i disse. Derfor har analysen i hovedsak tatt utgangspunkt i mer generelle mål som uttrykkes gjennom lovverket som styrer den kommunale virksomheten.

Vi deler analysen inn i 5 områder:

1. Politisk styring og generell saksbehandling
2. Økonomistyring
3. Administrativ ledelse
4. Tjenesteproduksjon
5. Bærekraftig utvikling

4. 1 Politisk styring og generell saksbehandling.

Mål for virksomheten:

Kommunelovens § 1(lovens formål):

Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling. Loven skal også legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på høy etisk standard.

I dette ligger at det er de folkevalgte som skal gjøre de vedtak som gir retning til kommunenes virksomhet innenfor sentralt gitte lover og forskrifter. De viktige avgjørelsene skal tas på politisk nivå. Forutsetningen for å kunne gjøre fornuftige vedtak er at saker er tilstrekkelig utredet og at vedtak gir klare retningslinjer for hva vedtaket innebærer av iverksettelse og oppfølging.

For å følge opp kravet til et funksjonsdyktig kommunalt folkestyre bør det foreligge klare rutiner for hvem som har ansvar for å iverksette vedtak og gi tilbakerapportering til politisk nivå om gjennomføring og resultater.

Risikofaktorer:

- Som regel er politikerne prisgitt saksutredninger og vurderinger som administrasjonen har gjort. Risiko for mangelfulle beslutningsgrunnlag for politikerne vil avhenge av

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

saksbehandlers dyktighet og ferdigheter, kjennskap til lovverk, vurderingsevne, holdninger og verdier.

- Videre vil kapasitet og tid til å forberede saker være av avgjørende betydning for kvaliteten på saksframleggene.
- Politiske vedtak blir ikke iverksatt.
- Det rapporteres ikke tilbake til politiske utvalg om iverksetting og resultater, noe som begrenser politiske organers styringsmuligheter.
- Vedtak blir gjort administrativt, men skulle vært fremmet for politisk organ.
- Manglende rutiner for arkivering av saksdokumenter.
- Om rettsikkerheten er sikret gjennom at det finnes gode rutiner for å fatte tilfredsstillende enkeltvedtak innen sårbare områder som barnevern, helse- og omsorg og skole.

Risikovurdering.

Konsekvens:

- Ville andre vedtak blitt gjort om beslutningsgrunnlaget har vært mer relevant og tilstrekkelig, så vil det selvfølgelig kunne ha **store** konsekvenser. For eksempel vil manglende likebehandling ha store konsekvenser.
- Manglende kvalitet på saksbehandling av enkeltvedtak vil ha store konsekvenser for den enkelte. Her er det spørsmål om å ivareta innbyggernes rettssikkerhet og likebehandling.
- Hele det politiske fundamentet settes i fare dersom viktige vedtak ikke blir iverksatt og det ikke rapporteres om dette.

Sannsynlighet:

- Sannsynligheten for at dette kan skje er avhengig av saksbehandlernes kompetanse og enhetenes ressurser.
- Folldal kommune har flere saksbehandlere med solid kompetanse og lang erfaring. Rådmannen har lang erfaring fra kommunal virksomhet og er godt kjent med arbeidsoppgavene.
- Folldal kommune har fra 2003 vært administrativt organisert etter en såkalt flat struktur med 6 enheter (inkl. rådmann med stab) som er ansvarlig for tjenesteproduksjonen. Dette har etter hvert blitt en vanlig måte å organisere kommunene administrativt på. Det er å anta at en slik organisering fungerer bra.
- Til tross for manglende oppdatert arkivplan er sannsynligheten for at alle dokumenter ikke er tilgjengelig ved behov liten.
- Rapportering om gjennomføring av vedtak. Dersom det ikke finnes rutiner for dette, og det er mange som er involvert i iverksettelsen, er det middels sannsynlighet for at beslutningsmyndighet ikke har kontroll med iverksettelsen av vedtak.

Konklusjon:

- Sannsynligheten for at enkelte saker ikke blir utredet eller at saker ikke blir tilstrekkelig utredet øker med kutt i de administrative ressursene.
- Folldal kommune har en administrativ organisering som fungerer bra.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Risikoreduserende tiltak:

- Saksbehandlere har lang erfaring og kjenner lovverket godt
- Kommunestyret har 10.12.15 i sak 56/15 revidert politisk delegeringsreglement. Økonomireglement vedtatt i kommunestyret 21.10.10 (sak 39/10), og ble revidert 11.12.14 i K-sak 50/14.

Vesentlighet:

Å sikre god politisk styring gjennom god saksbehandling er viktig. Folkestyre skal sikre at innbyggerne får de velferdsgoder de har krav på etter lovgivningen og at det skjer likebehandling. At det finnes god kompetanse og ressurser nok til at det gjennomføres tilstrekkelig saksbehandling er vesentlig for et fungerende lokaldemokrati.

Konklusjon:

Generelt vil kvaliteten på saksbehandlingen, iverksettning av vedtak og rapportering være områder for forvaltningsrevisjonsprosjekter.

Det vil være viktig at innbyggernes rettssikkerhet blir ivaretatt gjennom kommunens saksbehandling. Her står enkeltvedtak sentralt og er et aktuelt område for forvaltningsrevisjon.

Kommunen har ikke skriftlige rutiner for iverksettelse av kommunestyrets vedtak og rapportering om iverksettelse.

Det er i 2014 gjennomført en forvaltningsrevisjon i Folldal kommune i tilknytning til enkeltvedtak etter forvaltningsloven og andre særlover.

4.2 Økonomistyring

Folldal kommunestyre tildeler enhetene midler gjennom netto driftsrammer. Det er videre delegert til administrasjonen å fastsette detaljbudsjettet for de enkelte enhetene og tjenesteområdene.

Økonomistyring innebærer at enhetene styrer aktiviteten etter bevilgede rammer gitt av kommunestyret. God økonomistyring forutsetter at informasjonen om forbruk av midler og inntekter er så ajour som mulig. Regnskapsinformasjonen må være forståelig for de som er ansvarlig for budsjettkontrollen. Det må videre være rutiner for hvordan avvik fra budsjettet skal håndteres.

Mål for virksomheten:

God økonomistyring er generelt et overordnet mål.

Folldal kommune har vedtatt eget økonomireglement i 2010. Økonomireglementet skal sikre en etisk og effektiv forvaltning av kommunens verdier i tråd med kommunestyrets planer og målsettinger.

Formålet med økonomireglementet:

- Å beskrive kommunens økonomi og regnskapssystem
- Å bidra til en effektiv og forsvarlig økonomiforvaltning i kommunen
- Å bidra til en bedre økonomistyring
- Å gi de folkevalgte/arbeidsgiver et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag
- Å dokumentere noen viktige økonomirutiner

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Rådmannens anvisningsfullmakt innenfor kommunens budsjett er delegert til de stillinger som har det budsjettmessige ansvar innenfor de enkelte deler av kommunens budsjett.

Risikofaktorer:

Generelt kan det stilles opp en del risikofaktorer:

- Manglende fokus på budsjettdisiplin.
- Manglende forståelse av regnskapsrapportene for budsjettansvarlige.
- Manglende rutiner for informasjon og rapportering om overskridelser og inntektssvikt.
- Forsinkelser mht attestering, anvisning og registrering av bilag
- Manglende rutiner for tidlig nok iverksettelse av tiltak for å få budsjettet i balanse.
- Manglende overholdelse av innkjøpsrutiner, innkjøpsavtalen og brudd på lov om offentlige anskaffelser.
- Manglende rutiner for innsending av refusjonskrav og søknader om mulige støtteordninger.
- Feil beregning av brukerbetaling.
- Manglende rutiner for fakturering og manglende purrerutiner.
- Presentasjonen av tertialrapportering og årsregnskap gir et feil uttrykk for kommunens resultat og stilling.
- Manglende kompetanse i forhold til å registrere og kreve kompensasjon for merverdiavgift.
- Vesentlig øking i kapitalkostnader p.g.a. store investeringer.

Risikovurdering:

Konsekvens:

- Hensikten med det omfattende og viktige arbeidet som utarbeiding av budsjettet er, blir bortkastet dersom budsjettansvarlige ikke har fokus på budsjettoverholdelse.
- Manglende forståelse for regnskapsrapportene og ferdigheter til å ta ut regnskapsrapporter fra økonomisystemet begrenser mulighetene til oversikt over situasjonen og dermed dårlig grunnlag for handlinger.
- Dersom regnskapet ikke er ajour, særlig i forbindelse med tertialrapportering og årsavslutning, vil politikerne få mangelfulle opplysninger om situasjonen på tidspunkt da det burde vært iverksatt tiltak.
- Innkjøpsavtalen skal sikre at kommunen gjør innkjøp som er effektive og at lovverket mht offentlige innkjøp overholdes.
- Manglende kjennskap/oversikt over gjeldende avtaler kan føre til at det gjøres innkjøp som er dyrere enn det som ellers kunne vært gjort.
- Det foreligger mange muligheter for tilskudd og refusjoner. Om disse ikke blir benyttet kan inntektsmuligheter falle bort.
- At det skjer forsinkelser i bilagsflyten og registreringen innebærer at tiltak for å rette opp den økonomiske situasjonen kommer for sent. Stor konsekvens.
- Feil beregning av brukerbetaling vil normalt ha mindre betydning for kommunens økonomi, men kan ha større konsekvenser for den enkelte bruker.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Sannsynlighet:

- Stor sannsynlighet for at alle innkjøperne ikke alltid har fokus på overholdelse av budsjett.
- De budsjettansvarlige har god erfaring og det er derfor lite sannsynlig at avvik ikke blir oppdaget.
- Det er innarbeidet gode rutiner for bilagsflyt og ajourhold av regnskapet.
- Innkjøpsavtalen er omfattende og vanskelig å ha full oversikt over. Sannsynlig at mindre innkjøp blir foretatt lokalt og utenfor avtalen.
- Ved store anskaffelser og investeringer vil normalt innkjøpsreglene bli overholdt, men om det ikke skjer kan det ha store konsekvenser.
- På stadig flere områder åpnes det for at kommunen kan søke om prosjektmidler. Store konsekvenser om prosjektmidler ikke søkes om/får tildelt.

Risikoreduserende tiltak:

- Det gjennomføres en grundig prosess i utarbeidelsen av årsbudsjettet. Kvalitativt gode grunnlagsdokumenter legges fram for kommunestyret.
- Tertialrapportering vil redusere risiko forutsatt at kvaliteten på rapporteringen er tilfredsstillende.
- Det er etablert rutiner for internkontroll om overholdelse av innkjøpsavtaler.
- Folldal kommune er tilsluttet interkommunal samarbeidsordning om innkjøpsavtaler.
- Det er gjennomført forvaltningsrevisjon på selvkostprinsippet innen vann, avløp og renovasjon.

Vesentlighet:

Økonomistyring omfatter hele kommunens virksomhet og vil derfor ha betydning for effektiv drift og god utnyttelse av ressursene. Å få økonomistyringen til å fungere er derfor av stor vesentlighet.

Konklusjon:

Folldal kommune har fastsatt nødvendige reglementer og innarbeidet rutiner for økonomistyring.

Det skal rapporteres til kommunestyret om økonomiske avvik gjennom tertialrapportering. Kommunestyret gjør vedtak om fordeling av netto driftsrammer på enhetene.

Administrativ ledelse og økonomi er presset i forhold til tilgjengelige økonomiske ressurser. Kommunen står dermed svakt i forhold til å tåle endringer i behovet for tjenester, noe som også vil gjøre økonomistyringen vanskelig. Folldal kommune gjennomfører store investeringer. Investeringene vil øke kapitalkostnadene vesentlig.

Rådmannen skriver i økonomiplanen:

Økonomiplanen for perioden 2016 – 2019 gir mer langsiktige føringer for endringer som kan komme i perioden. Dokumentet legges opp på en måte som skal kunne gi politikerne rom for å gjøre prioriteringer. Økonomisk handlingsfrihet handler om mer enn at folkevalgte har

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

mulighet til å påvirke økonomiplan og budsjett. Økonomisk handlingsfrihet handler vel så mye om hvordan kommunen kan opprettholde og videreutvikle et godt tjenestetilbud til innbyggerne. Knappe ressurser totalt sett betyr et fortsatt behov for stram, men realistisk økonomiplanlegging.

Offentlig sektor foretar store anskaffelser hvert år. Det er derfor gitt et regelverk som skal sikre at offentlige midler utnyttes best mulig gjennom kostnadseffektive innkjøp. Norge er gjennom internasjonale avtaler forpliktet til å følge bestemte framgangsmåter ved offentlige anskaffelser. I tillegg er det fastsatt nasjonale regler for anskaffelser som ligger under de internasjonale terskelverdiene.

I tillegg til at regelverket skal sikre kostnadseffektive innkjøp og likebehandling av leverandører, skal det også være med å bidra til å motvirke korrupsjon og øke den etiske standarden i offentlige anskaffelser.

I de senere årene har det vært registrert mange tilfeller hvor offentlige virksomheter har kommet i fokus på grunn av uheldige omstendigheter i forbindelse med anskaffelser. Det avdekkes stadig brudd på det offentlige innkjøpsregelverket og slike brudd har i flere tilfeller vært knyttet opp mot korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet rettet mot offentlige virksomheter.

I tillegg til risikoen for å bli utsatt for økonomiske misligheter, kan nå også offentlige innkjøpere bli ilagt straffegebyr for anskaffelser som ikke har fulgt innkjøpsregelverket. Folldal kommune foretok i 2015 anskaffelser av varer og tjenester (KOSTRA-artene 100 – 289 og 300 - 389) for kr 46,8 mill. Det anses viktig at kommunen etterlever gjeldende regelverk fordi kommunen er avhengig av en kostnadseffektiv drift og tillit hos innbyggerne med hensyn til at kommunen opptrer med integritet og samfunnstjenlig forvaltning av offentlige midler.

Med bakgrunn i dette vil det være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon av kommunens anskaffelser. Temaer for revisjon kan grupperes slik:

- Etterlevelse av inngåtte innkjøpsavtaler
- Vare- og tjenestekjøp utenom rammeavtalene
- Bygge- og anleggsarbeider

Det er i 2009 gjennomført en forvaltningsrevisjon i tilknytning til offentlige anskaffelser med fokus på vare- og tjenestekjøp utenom rammeavtalene.

For mange tjenester skal brukerne ikke betale mer enn hva det koster å levere tjenestene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i 2014 fastsatt nye retningslinje for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14). Etter at de nye retningslinjene har trådt i kraft og fått virke i noen tid vil kommunenes selvkostberegninger være aktuelt område for forvaltningsrevisjon.

4.3 Administrativ ledelse, stabsavdelingene og fellestjenestene

Målsetting:

Hovedmålsetting for kommuneorganisasjonen i kommuneplanens strategidel er formulert slik:

Folldal kommune skal tilby riktige, gode og kostnadseffektive tjenester til innbyggerne, slik at den enkeltes rettigheter ivaretas.

Folldal kommune skal være en skapende kraft for nytenkning og allsidig videre utvikling.

Målsetting for administrasjonen er formulert slik:

Revisjon Fjell IKS

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Folldal kommune skal aktivt arbeide for at alle ansatte opptrer selvstendig og gis ansvar. Beslutninger skal tas raskt og så langt ned i organisasjonen som mulig. Tjenesteyting, medbestemmelse og medansvar skal stå sentralt.

Kommunen har formulert noen **ledelsesprinsipper**:

Lederne i Folldal kommune kjennetegnes ved at de:

- Tar vare på, utvikler og ansvarliggjør medarbeiderne
- Er engasjert i arbeidet og gir rom for individuelle løsninger
- Er endringsvillige og yter profesjonell og god service til brukerne
- Jobber aktivt for å utvikle en organisasjonskultur med åpen kommunikasjon og gjensidig respekt
- Vektlegger en kultur med respekt for brukerne og deres behov
- Jobber målrettet og resultatorientert
- Er lojale i vår framferd i både beslutningsprosessen og mot administrative avgjørelser og politiske vedtak

Følgende verdier gjelder for alle ansatte i Folldal kommune:

- Respekt
- Resultatorientert
- Åpenhet
- Lojalitet
- Engasjement
- Imøtekommenhet/serviceinnstilling
- Holdning til medarbeiderne som positiv ressurs
- Endringsvilje

I årsmelding 2015 står følgende vedr. oppgaver for rådmannskontoret:

Rådmannen er kommunens øverste administrative leder. Rådmannskontorets primære oppgaver er å:

- utvikle og samordnende våre brukerrettede tjenester i tråd med de føringene som gis fra kommunens politiske organer
- ha fokus på en tydelig ledelse, fremtidsrettet arbeidsgiverpolitikk og myndiggjorte medarbeidere
- utvikle en hensiktsmessig egenkontroll som gjør organisasjonen i stand til å ivareta et helhetlig tjenestetilbud
- være et bindeledd mellom det administrative og politiske nivå
- ivareta at beslutninger tas raskt og så langt ned i organisasjonen som mulig
- sikre at tjenesteyting, medbestemmelse og medansvar står sentralt

I årsmeldingen 2015 skriver rådmannen under avsnitt driftsbudsjett, rådmann:

Erfaringer og forslag til forbedringer:

Resultatene totalt sett i 2015:

1. *I forhold til målrettet og kostnadseffektiv drift må resultatene anses å være noenlunde tilfredsstillende. Enhetene har som hovedtrekk hatt stor oppmerksomhet på sine økonomiske rammer og personellmessige ressurser. Det er fortsatt et for stort avvik mellom opprinnelig budsjett og økonomisk resultat. Ekstraordinære kostnader vil kunne forekomme, og rådmannen ønsker å ha mer fokus på beregning av såkalt «uforutsette» kostnader for å budsjettere bedre. Det er viktig å ha kontinuerlig fokus på mulige måter å jobbe bruke ressursene på en mer effektiv måte.*
2. *Med hensyn til pålitelig regnskapsføring er resultatet for 2015 bra.*

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

3. *I forhold til overholdelse av lover og regler ser resultatet for 2015 også i hovedsak bra ut. Det er tilsyn fra Fylkesmannen, samt formelle klagebehandlinger fra fylkesmannsembete som i størst grad gir oss en direkte tilbakemelding på om vi leverer tjenester som forutsatt i lover og regler. Resultatene av det enkelte tilsyn står omtalt under enhetene samt i egen oversikt under internkontroll.*
4. *Arbeidet med innføring av nytt lønns- og personalsystem har vært ressurskrevende også i 2015. Dette arbeidet har ført til mange møter og opplæringsdager som i hovedsak har vært på Tynset. I tillegg kommer jobbing i egen kommune.*

Forslag til forbedring/tiltak:

- a. *Sikre en mer systematisk internkontroll som er kjent i hele organisasjonen. Dette vil gjøres ved hjelp av «Kvalitetslosen».*
- b. *Sikre tydelige prosesser i hele organisasjonen særlig rundt utkast til økonomiplan og forslag til budsjett, samt bidra til å sikre god rolleforståelse i hele organisasjonen.*
- c. *Jobbe kontinuerlig i hele organisasjonen for å skape en kultur som sikrer kvalitetsutvikling i alle ledd.*

I St.prp. nr. 67 (2006-2007) om lokaldemokrati, velferd og økonomi i kommunesektoren 2008 (kommuneproposisjonen) heter det ”at tillitsnivået i samfunnet kan sies å være en av våre mange ressurser i Norge, som det er viktig å ta vare på.” Et eget kapittel i proposisjonen omhandler etikk i kommunesektoren der det bl.a. står:

”Kommunene er berørt av de allmenne, samfunnsmessige utfordringene knyttet til etikk og samfunnsansvar. Etiske spørsmål må tas på alvor fordi det er viktig at allmennheten har tillit til at kommunene har høy etisk standard i sin virksomhet.” Det begrunnes videre hvorfor etikk må tas på alvor.

Risikofaktorer:

- Mangler overordnede retningslinjer for hvilke etiske grunnholdninger som skal legges til grunn for kommunens virksomhet.
- Den enkelte medarbeider er ikke bevisstgjort i forhold til hvilke krav til etiske holdninger som skal legges til grunn for virksomheten i kommunen.
- Manglende ressurser til å sette seg inn i kommunens rammevilkår kan gi feil beslutningsgrunnlag.
- Skifte av nøkkelpersonell/ledere gir manglende helhetlig kunnskap om organisasjonen.
- Manglende kunnskap om arbeidstakerrettigheter når det gjelder medbestemmelse og kjennskap til lovverk når det gjelder personalforvaltning.
- Manglende kunnskaper om hvilke interne tjenester som er hensiktsmessig. De interne tjenestene kan være sårbare da viktig kompetanse besittes av bare en person og kan vanskelig erstattes på kort sikt.
- Manglende ressurser og rutiner i å motta henvendelser og gi god informasjon til innbyggerne.
- Sekretariatet mangler rutiner og ressurser/kunnskaper.
- Mangel på riktige virkemidler til næringsutvikling. Feil prioriteringer og bruk av næringsfondsmidler. Virkemidlene har ikke tilsiktet virkning på grunn av manglende oppfølging og evaluering.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Risikovurdering:

Konsekvens

- Sviktende etisk standard blant ansatte har store konsekvenser for innbyggernes tillit til kommunen.
- Mangelfulle etiske holdninger vil gjøre kommunen mer utsatt for misligheter og korrupsjon.
- Manglende helhetlig oversikt kan ha store konsekvenser.
- Manglende samspill med ansatte og ansattes fagorganisasjoner vil bidra til misnøye blant medarbeiderne.
- Hvis man har misfornøyde brukere av kommunale tjenester, oppfyller man ikke målene for løsning av oppgavene.
- Hvis vesentlig kompetanse ikke raskt kan erstattes vil det ha store konsekvenser.
- Manglende og feil bruk av ressurser til viktige tiltak vil ha store konsekvenser for målsettinger om næringsutvikling.

Sannsynlighet

Medarbeidere med god integritet. Fravær av skriftlige retningslinjer øker sannsynligheten for uheldige hendelser.

Stabilitet blant nøkkelpersonale betyr liten sannsynlighet for at uheldige hendelser skal oppstå, mens utskiftninger øker sannsynligheten for uheldige hendelser.

Innarbeidet administrativ organisering innebærer mindre sannsynlighet for uheldige hendelser.

Uten fokus på etikk vil innbyggernes tillit til kommunen svekkes.

Risikoreducerende tiltak:

- Ledergruppen har regelmessige møter.
- Kommunen har skriftlig nedfelte ledelsesprinsipper og verdier som ”gjelder alle ansatte i Folldal kommune”.
- En oversiktlig organisasjon med gode muligheter til samspill mellom ledelse og ansattes organisasjoner.
- Lang erfaring og omfattende kunnskaper i stabsavdelingene og sekretariatet.

Vesentlighet:

Administrativ ledelse er av vesentlig betydning for hvordan hele kommunens organisasjon fungerer. Dårlig ledelse, svikt i rutiner og manglende kunnskaper/kompetanse her vil kunne påvirke kvaliteten på tjenestene ellers i organisasjonen.

Det har blitt økt oppmerksomhet rundt etikk i kommunesektoren i de siste årene. Etiske spørsmål har vært opp til debatt og departement, Kommunenes Sentralforbund og andre fora har engasjert seg. Engasjementet har en klar sammenheng med korrupsjonsskandaler som har blitt avdekket.

Det vil være vesentlig at etikk ikke bare lever på et teoretisk plan, men at den også gjennomsyrrer de handlinger som utføres til daglig i kommunen.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Konklusjon:

Folldal kommune er en oversiktlig organisasjon, men en liten kommune og må ha kompetanse og kjenne til lovverket i like stor grad som en større kommune med flere ansatte. På enkelte områder er kommunen sårbar for tap av kompetanse ved at enkeltpersoner slutter eller blir sykmeldt. Det kan på kort sikt være vanskelig å erstatte personer med spesiell kompetanse. Begrensede ressurser og nedskjæringer legger et stort press på ledelse og medarbeidere med hensyn på å utnytte tildelte ressurser på en god måte.

Det er svært viktig at kommunen og dens medarbeidere i alle sammenhenger opptrer med en høy etisk standard. Kommunen er et offentlig organ som skal drive med samfunnsutvikling, forvaltning og velferdstjenester.

For at kommunen skal ha tillit og et godt omdømme blant innbyggerne må det sikres at det ikke kan reises tvil om likebehandling eller uetisk forvaltningspraksis. Innarbeidet etisk forvaltningspraksis vil også være viktig for å forhindre misligheter og korrupsjon. For å bidra til å kunne avdekke uetisk adferd vil det være av betydning at kommunen har etablert rutiner for varsling, noe som for øvrig også er lovpålagt.

Grunnregler for etikk og innarbeidede holdninger blant ansatte vil derfor være svært viktige for kommunen. Med bakgrunn i dette kan det være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon om etisk arbeid i kommunen.

Det er i 2015 gjennomført en forvaltningsrevisjon i tilknytning til arbeid med etikk i Folldal kommune.

4.4 Tjenesteproduksjonen

Målsettinger

Av generell karakter.

Rasjonell og effektiv tjenesteproduksjon, jfr. kommunelovens § 1.

Tilfredsstillende brukernes krav til kvalitet på tjenestene.

At lover, regler og vedtak overholdes.

Enhet oppvekst:

I kommuneplanens strategidel- langsiktig del- formuleres følgende mål for kultur og oppvekst:

Folldal kommune skal gjennom omsorg, opplæring og aktiv fritid gi barn og unge en rik oppvekst de kan glede seg over nå og se tilbake på med stolthet.

I kommuneplanens strategidel- kortsiktige del- formuleres følgende mål:

I Folldal skal vi sikre alle barn og unge i kommunen et positivt og trygt oppvekstmiljø med rike muligheter for individuell og sosial utvikling.

Grunnskole og voksenopplæring:

Opplæringslovens formålsparagraf vil være rettesnor for skolens virksomhet. Der heter det:

Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring. Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristien og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjenvning,

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

likeverd og solidaritet, verdier som og kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Opplæringa skal bidra til å utvide kjennskapet til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.

Opplæringa skal gi innsikt i kulturelt mangfald og vise respekt for den einskilde si overtyding. Ho skal fremje demokrati, likestilling og vitskapeleg tenkjemåte.

Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistra liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skapargleda, engasjement og utforskartrong.

Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Dei skal ha medansvar og rett til medverknad.

Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillitt, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidast.

I kommunestyremøte den 25.10.07 ble skolepolitisk plattform for Folldal kommune 2008-2011 vedtatt.

Folldalskolen – en skole med visjoner og handling i lokal forankring

Kjennetegn på god tilpasset opplæring i Folldal-skolen skal være iflg. plan:

- Skolen i Folldal er skole for alle, og har blitt for den enkelte elev
- Skolen i Folldal skaper motivasjon for læring
- Arbeids- og læringsmiljøet er aksepterende og inkluderende
- Elevene får tilpasset opplæring som ledd i et variert allmennpedagogisk tilbud som kjennetegnes ved at mål, lærestoff og arbeidsmåter er tilpasset de enkeltes forutsetninger og behov
- Skolen utnytter tilgjengelig læringsarenaer
- Spesialundervisningen ivaretas av lærer som inngår i lærerteam som er knyttet til elevgruppen eller trinnet opplæringen foregår på
- Kontaktlæreren følger opp elevene med regelmessige veiledningssamtaler
- Det er god kontakt og godt samarbeid mellom hjem og skole
- Skolen får både individ- og systemrettet støtte fra PPT

Barnehager:

Barnehagens formål uttrykkes i barnehagelovens § 1:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og natur, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet,

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

NAV Folldal:

Lovgrunnlaget her er lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, § 1 uttrykker formålet:

Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

Overordnede målsettinger (hentet fra budsjett 2016):

- Videreutvikle «Nav-faget» (helhetlig tjenestetilbud innen ansvarsområdet til NAV).
- Fokus på sosialtjenestens brukere med tanke på å få de raskt over i arbeid eller arbeidsrelatert virksomhet, evt. annen aktivitet.
- Fokus på lavt sykefravær med godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø.
- Videreutvikle kompetansen i NAV-kontoret.
- Videreutvikling av tjenestebeskrivelser og internkontroll.

Barnevern:

Lov om barnevernstjenester § 1-1:

- sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid,
- å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Helse- rehabilitering og omsorg:

Helsetjenesten i kommunen reguleres av lov om helse- og omsorgstjenesten i kommunene, formålet uttrykkes i § 1-1:

Lovens formål er særlig å:

1. forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne,
2. fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer,

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

3. sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre,
4. sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud,
5. sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov,
6. sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet og
7. bidra til at ressursene utnyttes best mulig.

Virksomheten er lovregulert i lov om helse- og omsorgstjenester i kommunene og lov om pasientrettigheter og forskrifter til disse lovene, bl.a. forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten.

Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene uttrykker som formål å sikre at personer som mottar pleie- og omsorgstjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven og sosialtjenesteloven får ivaretatt sine grunnleggende behov med respekt for det enkelte menneskets selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel.

Enhet service og kultur:

Følgende tjenester omfattes av enhet for service og kultur

Tjeneste	Målgruppe
Servicekontor (post, arkiv, kundebetjening, saksbehandling, møteutsending, Internett, utleie)	Ansatte, innbyggere, eksterne henvendelser
IT (drift, service og utvikling)	Ansatte i kommunen, FARTT
Kulturkontor (saksbehandling, kulturarrangement, museumsarbeid, lag og foreninger)	Innbyggere, lag og foreninger
Kino	Innbyggere, fritidsboere
Fritidsklubb (juniorklubb, ungdomsklubb og Internettcafé)	Barn og unge (5 kl. - 18 år)
Bibliotek	Innbyggere

Mål for virksomheten slik de er gjengitt i budsjett for 2016:

Mål – i ikke prioritert rekkefølge	Måltall
1. Nå målene i KS e-Kommune-strategi for vår hjemmeside	Måltall for 2016: Nå gjennomsnittsnivå i landet på bedømmelse av hjemmeside
2. Antall utlånte bøker på biblioteket	Måltall for 2016: 16000 (2014: 16209 e-bøker inkludert)
3. Antall brukere av junior- og fritidsklubb (UKM og konsert er ikke beregnet)	Måltall for 2016: Gjennomsnittstall brukere pr. kveld: Juniorklubb: 25 (2014: 26)
4. Antall betalende brukere av kino	Måltall for 2016: Gjennomsnitt antall betalende: 25
5. Den kulturelle spaserstokken	Mål 2016. Søke om midler dersom ordningen fortsetter

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Lovgrunnlag: lov om folkebibliotek, målsetting i § 1:

Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom informasjonsformidling og ved å stille bøker og annet egnet materiale gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Enhet for Teknisk, landbruk og utvikling (TLU)

Enhetens hovedoppgaver kan deles i to:

- Produksjon av tjenester
- Lovforvaltningsoppgaver

Målet er å gi kommunens innbyggere og næringsliv et forsvarlig tilbud av de tjenester som produseres og forvalte lovgivningen på kommunens vegne slik lovgiver har forutsatt.

I dette tjenestemråde inngår følgende:

- Vann, avløp, septik, renovasjon, veier, gatelys og grøntområder
- Brann- og feiervesen
- Kommunale bygg, utleieboliger og eiendommer
- Kartverk, fradeling, oppmåling, byggesaker, arealplanlegging og trafikksikkerhet
- Forurensing og miljøvern
- Friluftsliv, natur-, vilt- og fiskeforvaltning
- Motorferdsel i utmark
- Skogsbruks- og jordlovsaker
- Støtteordninger landbruket
- Konesjonssaker og (eiendomsskatt)

Tjenesteproduksjonen og lovforvaltningen som ligger til teknisk er regulert gjennom en rekke lover, forskrifter, standarder, retningslinjer, vedtekter og planer. Av disse kan nevnes:

- Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter
- Lov om skadeserstatning
- Forbrukerkjøpsloven
- Drikkevannsforskriften
- Forskrift om kommunale vann- og avløpsgebyrer
- Plan- og bygningsloven
- Helse- og omsorgstjenesten
- Forurensningsloven
- Forskrift om utslipp fra mindre avløpsanlegg
- Kommunale vedtekter til plan- og bygningsloven
- Gjeldende reguleringsplaner
- Kommunedelplaner
- Kommuneplanens arealdel
- Brann- og eksplosjonsvernloven m/forskrifter
- En rekke lover, forskrifter og vedtekter vedrørende støtte, tilskudd etc. i landbruk og utmark
- Vegloven
- Vegtrafikkloven
- Statens vegvesen normaler
- Konesjonsloven
- Delingsloven

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

- Skogbruksloven
- Jordloven
- Motorferdselloven
- Eierseksjonsloven

I tillegg til ovennevnte er det utarbeidet en rekke særlover og forskrifter, standarder, veiledere og retningslinjer for ulike deler av tjenesteproduksjonen

Målsetting slik den er formulert i kommuneplanenes strategidel (teknisk, plan, miljø):

Folldal kommune skal yte service overfor brukerne og legge til rette sin virksomhet slik at det skapes trivsel, gode bosettingsforhold og en miljøvennlig, framtidsretta utvikling.

Beskrivelse av hvilke enkelttjenester som utføres innenfor området og hvilke målgrupper tjenestene retter seg mot hentet fra budsjett 2016 og årsmelding 2015):

Tjenester	Målgruppe/brukere av tjenestene
Kommunale eiendommer	Interne og eksterne brukere/leietakere
Kommunale utleieboliger	Interne og eksterne leietakere
Kommunale veger	Trafikanter internt og eksternt
Vann, avløp og renovasjon	Kommunens innbyggere.
Brann og feiing; Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS	Ekstern tjeneste, lokalt utført for befolkningen i vår kommune.
Kommunal landbruksforvaltning	Aktive gardbrukere og eiere av landbrukseiendom
Driftstilskudd veterinærer	Privatpraktiserende veterinærer med klinisk praksis på husdyr i Folldal
Næringsapparatet (næringskonsulenten utleid til Folldal Vekst AS og Folldal Næringspark AS)	Befolkningen i vår kommune og potensielle ”innovatører” utenfra
Miljø og utmark	Alle i kommunen vår.
Byggesak, deling, utslippstillatelser	Befolkningen i vår kommune og andre utenfra som ønsker å dele/bygge.
Oppmåling	Befolkningen
Geodata	Alle i kommunen vår og andre som ønsker å benytte kartmaterialet.
Private reguleringsplaner, behandling	Forslagsstillere private planforslag
Utarbeidelse av kommunale reguleringsplaner, andre planer	Alle i kommunen vår og andre interessenter, eks. utbyggere
Eiendomsskatt	Alle som eier eiendom i kommunen

I handlingsplan for landbruk 2010 – 2014 er følgende hovedmål formulert:

Med utgangspunkt i landbrukseiendommene og utøvernes kompetanse, skal det skapes ei robust, framtidsretta og omfangsrik landbruksnæring, som bidrar positivt til sysselsetting, bosetting, beredskap og kulturlandskap i Folldal.

Handlingsplanen har listet opp 7 delmål:

- Det dyrka arealet i Folldal skal økes i planperioden, gjennom opprettholdelse av areal i drift og nydyrking

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

- Folldal skal opprettholde og utvikle et mest mulig omfangsrikt og framtidretta grovforbasert husdyrhold, innenfor de rammebetingelser som til enhver tid gjelder. Grovforbasert produksjon av mjølk og kjøtt skal økes
- Det skal satses på å utvikle primærnæringsbaserte tilleggsnæringer/nye næringer. I perioden 2010-2014 skal det skapes minimum 20 nye årsverk innenfor nye næringer/tilleggsnæringer
- Beitebruken og beitetrykket i utmarka skal økes i forhold til dagens nivå
- Opprettholde antallet driftsenheter på høyest mulig nivå
- Skog og utmarksressursen skal høstes etter produksjonspotensiale. Gjennomsnittlig avvirking bør ligge på nivå med balansekvantum
- Antallet landbrukseiendommer med fast bosetting av hjemmelshaver eller nær slekt skal økes i forhold til dagens nivå. Landbrukseiendommene er en ressurs som i tillegg til verdien som produksjonsressurs for landbruk, vil kunne bidra til å rekruttere nye innbyggere til lokalsamfunnet med kompetanse som vil kunne bidra til næringsutvikling.

Næring

I kommuneplanenes strategidel under næringsutvikling formuleres følgende mål:

I Folldal skal vi legge til rette for et allsidig næringsliv og infrastruktur, slik at det skapes et robust, framtidretta og mangfoldig lokalt næringsliv.

Det er videre beskrevet mer konkrete mål og strategier, bl.a. et mål om at ” etablering av nye arbeidsplasser skal bringe sysselsettingen opp på 1992-nivå”.

Folldal kommune har utarbeidet Strategisk Næringsplan 2015-2020.

Hovedmål for kommunens arbeid i planperioden er formulert slik:

1. *Bøte på svakhetene i både kommunen som organisasjon og næringslivet.*
2. *Ta tak i mulighetene som kommunen og næringslivet har.*
3. *Utnytte og spisse kommunens og næringslivets styrker.*
4. *Svekke eller eliminere truslene for næringslivet og Folldal.*

Ved å gjøre dette skal Folldal:

- a. *Stanse befolkningsnedgangen i løpet av planperioden.*
- b. *Legge grunnlag for ny vekst i næringslivet.*
- c. *Ved utgangen av planperioden bli best på hva man har vært svakest på hittil: Samspill innen næringslivet og mellom kommune og næringslivet.*
- d. *Utvikle et mere robust og betydelig mere markedsorientert næringsliv.*

Med utgangspunkt i hovedmålet er det valgt 5 strategier for å øke tallet på arbeidsplasser og folketall:

1. *Sikre at Folldal kommune i løpet av de første 2 år av planperioden får større finansielle utviklingsmuskler ved en annen utnyttelse av kraftfondet.*
2. *Prioritering av næringsutviklingsinnsats rettet mot lokale bedrifter og tiltrekning av små- og mellomstore bedrifter, fremfor deltagelse og store investeringer i store kapitalintensive eller teknologiske bedriftsenheter.*
3. *Aktivt bidra til utvikling av kompetansegivende tiltak blant stedets bedrifter gjennom aktiv arbeide mot eksterne finansskilder.*
4. *Næringsutviklingsfunksjonen skilles ut som en egen enhet for utvikling og vekst.*
 - a. *Større fokus og innflytelse på kommunens arbeide med næringsutvikling og vekst.*

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

- b. *En mer aktiv kommunal innsats på området tilrettelegging, informasjon og service til lokalt næringsliv, etablerere, potensielle tilflyttede bedrifter og personer.*
- c. *Større fokus på innhenting av midler til utvikling og vekst.*
- 5. *Folldal kommune skal være best i Innlandet på utvikling og finansiering av næringsutviklings- og kompetanseprosjekter.*

Folldal Vekst AS er kommunens næringssselskap, har som oppgave å gjennomføre kommunens næringspolitikk.

Risikofaktorer:

- Brukerne får ikke oppfylt lovfestede rettigheter
- Manglende ”egenproduserte målsettinger” og bevisstgjøring av medarbeiderne om disse. Manglende konkretisering av mål/resultatmål som gjør det vanskelig å kunne si noe om måloppnåelse og resultater.
- Manglende vurderinger av måloppnåelse i årsmeldinger og andre rapporter og dermed manglende grunnlag for iverksettelse av forbedringstiltak.
- Manglende planlegging og rutinebeskrivelser for hvordan arbeidet skal utføres.
- Mangel på kvalifiserte medarbeidere.
- Manglende lederkompetanse med dårlig kjennskap til rettighetslovgivningen og lovgivningen innen området ellers.
- Omfattende bruk av deltidstilsetninger og permisjoner og dermed tilsetninger i vikariater.
- Stor fokus på effektivisering pga begrensede økonomiske ressurser.
- Manglende bruk av KOSTRA-tall i vurdering av prioriteringer mellom tjenesteområdene og av produktivitet/effektivitet i framstilling av tjenestene
- Kommunens økonomi er ikke solid nok til å kunne håndtere nye oppgaver og ansvar som følge av samhandlingsreformen
- Om kommunene har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å yte nye tjenester
- Omfattende og kompliserte avtaler mellom kommune og helseforetaket som gjør det vanskelig å følge opp ansvar og økonomisk fordeling

Risikovurdering:

Konsekvenser

- Alle ovenfor nevnte risikofaktorer vil ha fra middels til store konsekvenser for brukerne av tjenestene. Videre kan de bidra til skape misnøye blant medarbeiderne.
- Manglende målsettinger og bevissthet om dem kan innebære at ”retningen” på arbeidet blir uklar.
- Manglende kunnskap om lovverket vil ha, særlig innen området for sosiale tjenester, helsetjenester og skole, store konsekvenser. På samme måte vil ressursmangel innen disse områdene ha store konsekvenser.
- Det legges fra sentralt hold vesentlig vekt på kommunal rapportering av data (regnskapsdata og andre grunnlagsopplysninger) til produksjon av statistikk til bruk både for kommunene selv og for staten. Hensikten er bl. a. å gi kommunene muligheter til å kunne vurdere sin egen ressursbruk og produktivitet mot andre kommuner eller gjennomsnitt av sammenlignbare kommuner. Om dette ikke gjøres systematisk av kommunen, vil man ikke kunne dra nytte av viktig informasjon i styringen av de kommunale tjenestene.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

Sannsynlighet

- Kommunen har begrensede ressurser til rådighet, og med økende behov for kommunale tjenester er det stor sannsynlighet for at tjenestetilbudet blir for dårlig.
- Lovverket som styrer kommunal virksomhet er relativt komplisert. Forståelse for det krever utdanning og erfaring. Derfor vil en liten kommune ha begrensede muligheter til å skaffe seg god kompetanse på alle oppgaver som kommunen er pålagt. Det innebærer at det er en fare for at alle oppgaver ikke blir løst tilfredsstillende.

Risikoreducerende tiltak:

- Kommunen har utarbeidet et relativt omfattende planverk som er av nyere dato, det er kommuneplan med strategidel, godt utviklet økonomiplanarbeid, omfattende budsjettokument, fylldige årsmeldinger. Ellers finnes det sektorplaner innen enkelte av tjenestoområdene.
- I årsmeldingen gjøres det vurderinger av måloppnåelse/resultater og erfaringer og forslag til forbedringer.
- Det foreligger noen sektorplaner innen enkelte områder, dog av noe eldre dato
- Det er i de senere årene foretatt betydelig investeringer innen skole.

Vesentlighet:

De sentrale myndigheters krav til effektivisering og god ressursutnyttelse pålegger kommunene å tenke nytt når det gjelder å gjøre de ”riktige tingene på en riktig måte”. Å gjøre riktige prioriteringer av ressursbruken er viktig.

Tjenesteproduksjonen er kommunens vesentligste oppgave, spesielt innen områder som er lovpålagte oppgaver som oppvekst, helse, pleie, rehabilitering og omsorg.

Konklusjon:

Gjennomgangen her er gjort på et overordnet nivå. Fokus kan generelt rettes mot spørsmål om innbyggerne får de tjenestene de har krav på. I det ligger at kommunen overholder lover og regler og at administrasjonen oppfyller de målsettingene som er uttrykt av den politiske ledelsen. Det kan her antydes noen fokusområder som gjelder på et mer generelt og gjennomgående nivå for hele tjenesteproduksjonen:

- overholdelse av lover og regler
- kompetanse hos ansatte, spesielt knyttet til midlertidig oppfylling av stillingshjemler. Likedan hvordan man arbeider aktivt med rekruttering av ansatte.

Nedskjæringer og organisatoriske endringer kan være indikasjoner på områder som kan medføre behov for oppfølging fra kontroll- og tilsynsfunksjonens side.

Formålet med samhandlingsreformen som trådte i kraft fra 01.01.2012 er en større satsing på helsefremmende og forebyggende tiltak og redusert behov for vekst i spesialisthelse-tjenestene. For kommunene vil det innebære å styrke de kommunale tiltakene før og etter behandling i spesialtjenesten og dermed at kommunene får større ansvar for helsetjenester. Brukerne skal få bedre koordinerte og sammenhengende helse- og omsorgstjenester samtidig som reformen skal møte store samfunnsøkonomiske utfordringer. Nye oppgaver og kostnader som skal dekkes av kommunen:

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

- Kommunene skal betale 4.000 kr. pr. døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter.
- Kommuner og helseforetak skal inngå samarbeidsavtaler som skal bidra til bedre samarbeid om pasienter og brukere.
- Kommunene skal i perioden 2012-2015 bygge opp et tilbud om døgnopphold for pasienter som trenger rask behandling, men der det ikke er nødvendig å legge inn på sykehus.

Kommunestyret har 11.02.16 i sak 5/16 vedtatt:

1. *Kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tolga og Tynset oppretter en samarbeidsavtale med Sykehuset Innlandet Tynset om kjøp av kommunale akutte døgnplasser med inntil to sengeplasser.*
 2. *Kommunene samlet betaler årlig et beløp på kr 1 964 000 til SI Tynset, dette fordeles mellom kommunene etter innbyggertall. Beløpet indeksreguleres årlig.*
 3. *Ordningen evalueres første gang i januar 2017.*
 4. *Kommunestyret delegerer til rådmannen å utforme en samarbeidsavtale sammen med SI Tynset, i henhold til denne saken.*
 5. *Ordningen trer i kraft fra signering.*
- Kommunene får et større ansvar for forebyggende helsearbeid.
 - Det er fastsatt ny forskrift om fastlegeordning i kommunene 29.08.2012. Kommunene har her fått et større ansvar for fastlegene.

Områder innenfor kommunens håndtering av samhandlingsreformen kan bli aktuelle tema for forvaltningsrevisjon i planperioden.

Statistikk med KOSTRA-data sier noe om kommunenes prioriteringer og ressursbruk på produksjon av tjenester. Videre sier statistikken noe om produktivitet/enhetskostnader (enhetskostnader = ressursbruk per enhet, for eksempel pr elev, pr institusjonsplass). Ved å sammenligne kommuner med hensyn på prioriteringer og produktivitet kan det finnes avvik som det kan være formålstjenlig å se nærmere på. Avvik kan skyldes ulike måter å løse oppgaver på. Negative avvik i forhold til gjennomsnitt av sammenlignbare kommuner kan være uttrykk for at det foreligger muligheter for forbedringer gjennom å gjøre ting på en annen måte.

Enkeltvedtak er grunnleggende for innbyggernes rettigheter og rettssikkerhet innenfor mange tjenesteområder. Det er ofte avgjørende for hvordan personer/brukere med særskilte behov blir fulgt opp og om behovene blir dekket tilfredsstillende. Et annet område hvor innbyggernes rettigheter blir regulert er gjennom kommunens byggesaksbehandling.

Å foreta forvaltningsrevisjon av enkeltvedtak er alltid aktuelt. Det kan også være et alternativ å undersøke hvordan kommunen følger opp enkeltvedtak.

4.5 Bærekraftig utvikling

Målsetting:

Bærekraftig utvikling betyr å overlate til våre etterkommere et samfunn i like bra eller bedre stand enn vi overtok det fra våre forgjengere.

Revisjon Fjell IKS

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

I en økonomisk sammenheng vil det bety at kommunen f. eks. ikke sløser med ressursene og verdier/formuen slik at det skjer en verdiforringelse, men at formuen bevares eller gjøres større.

Bærekraftig utvikling kan også vurderes ut fra et miljømessig perspektiv. Staten forventer at kommunene skal gå foran i arbeidet med å redusere klimautslipp og sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.

Plan- og bygningsloven er et av de viktigste eksisterende virkemidlene i kommunesektoren. I Ot.prp.nr 32 (2007 – 2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) behandles klimautfordringen. Der heter det at *”Norske kommuner kan bidra betydelig til å redusere Norges utslipp av klimagasser. Det er et stort potensiale for at kommunene selv tar initiativ både til å redusere utslipp fra egen drift, og til å stimulere andre aktører til å redusere sine utslipp. Plan- og bygningsloven er et av de mest langsiktige virkemidlene til å påvirke utslipp av klimagasser i Norge i dag. Gjennom sin arealplanlegging har kommunen muligheter til å påvirke utslipp av klimagasser, særlig fra transport og stasjonær energibruk.”*

Kommunene skal innarbeide tiltak og virkemidler i sine planer for å redusere utslipp av klimagasser. Planer som behandler klima- og energispørsmål skal følges opp i kommuneplanens handlingsdel og være en veileder for kommunens detaljerte planlegging og myndighets- og virksomhetsutøvelse.

I kommuneplanen er det klare målsetninger innen miljø og videre satsing som «Nasjonalparkkommune». Følgende mål er her inntatt:

- Delta aktivt i «Nasjonalpark kommuneråd»
- Aktiv deltakelse i forvaltningsorganene for verneområder
- Bidra til å ivareta det biologiske mangfoldet
- Bidra til bærekraftig bruk av naturen

Folldal kommune har i tillegg vedtatt klima- og energiplan.

Kommunedelplan Klima- og energiplan 2012 – 2022 for Folldal kommune og Handlingsplan 2012 – 2016 er vedtatt av kommunestyret 10.04.2013.

Klima- og energiplanen er inndelt i følgende temaer:

- Global og lokal klimautfordring – faktabeskrivelse,
- Hva er mulige tiltak, forhold som påvirker klimautslippene
- Kommunens rolle og myndighet
- Lokal målsetting for reduserte utslipp
- Handlingsplan 2012 – 2016
- Klimaregnskap lokalt.

Tematisk omhandler handlingsplanen: Forbruk, ressurser og fordeling – Transport og arealplanlegging – Landbruk – Energieffektivisering og utnyttelse av alternative energiformer til fossilt brensel. Handlingsprogrammet skal revideres i 2017.

Risikofaktorer:

- Verdiforringelse av kommunens realkapital/anleggsmidler på lang sikt blir ikke erstattet av tilsvarende investeringer.
- Manglende egenkapitaloppbygging ved at netto driftsresultat er for lite til kunne finansiere investeringer.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

- Lånebelastningen er så stor at det begrenser handlingsrommet for gjennomføring av oppgaver.
- Kommunen er sårbar for svingninger i rentenivået.
- Kommunes manglende evne til å bidra til styrking og utvikling av lokalt næringsliv og dermed til bosetting.
- Uheldig befolkningsutvikling.
- Vedlikehold klassifiseres som investering og lånefinansieres.
- Manglende fokus på utforming av miljøpolitikk og iverksetting av tiltak for å nå miljømålsettinger
- Kommunens virksomhet medfører skadevirkninger på miljøet ved at overordnede målsettinger ikke blir implementert i mer spesifikke driftsplaner.

Risikovurdering:

Konsekvens:

- Kommunens lånebelastning vil, etter gjennomført investering i skolebygg og planlagt/vedtatt investering i bo- og servicesenter, bli relativt stor. Små endringer i for eksempel rentenivå vil kunne føre til store konsekvenser med hensyn til muligheter for å opprettholde en økonomisk bærekraftig utvikling.
- Det er fokus på miljøtiltak både internasjonalt, nasjonalt og lokalt. Avvik fra miljømål gir dårlige signaler.

Sannsynlighet:

- Disse forholdene påvirkes av konjunktursvingninger, sentrale myndigheters økonomiske politikk/distriktpolitikk og dermed størrelsen på overføringene til kommunene.
- I og med at kommunens økonomi er relativt lite robust, kan endringer i rammebetingelsene med stor sannsynlighet medføre en forverring av kommunens evne til bærekraftig utvikling.
- Kommunens miljøpolitikk er viktig og det vil trolig bli satt større fokus på den i fremtiden enn et som er gjort hittil.

Risikoreduserende tiltak:

- Kommunal regnskapsstandard nr. 4 (KRS 4) er vedtatt som foreløpig standard med virkning fra regnskapsåret 2009. Standarden omhandler hvilke krav som stilles for å klassifisere en utgift som investering, og hvor skillet mellom vedlikehold og påkostning skal gå. Standarden kan i større grad pålegge kommunen å føre vedlikeholdsutgifter på anleggsmidlene i driftsregnskapet og ikke som investeringer. Vedlikehold vil til en viss grad opprettholde standarden på eiendelen. Hvis kommunene tidligere har belastet investeringsregnskapet med utgifter til vedlikehold og nå er nødt til å belaste driften med det samme, så kan det være at man i stramme økonomiske tider, for å få driften i balanse, utsetter vedlikehold. På den annen side så skal det heller ikke i følge standarden være mulig å utsette vedlikehold for dermed å kunne ta en rehabilitering senere som investering.
- Folldal kommune har i sin kommuneplan uttrykt et overordnet mål om å arbeide målbevisst for en bærekraftig utvikling. De overordnede målsettingene gir et godt utgangspunkt, men det kreves mer konkrete målsettinger for å kunne iverksette tiltak som gir virkninger.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

- Kommunestyret har i sak 8/13 vedtatt Klima- og energiplan 2012 – 2022 for Folldal kommune og Handlingsplan 2012 – 2016.

Vesentlighet:

I et langsiktig perspektiv vil bærekraftig utvikling i forhold til miljø og formuesbevaring være vesentlig.

Konklusjon:

Det vil være av stor betydning å ha bevissthet om hvor solid den økonomiske tilstanden i kommunen er når det gjelder

- å tåle endringer i rentenivå
- å tåle et høyt lånenivå
- konsekvensene av å gjennomføre KRS 4
- endringer i avdragstid på lån
- til å kunne finansiere investeringer med egenkapital

En av forutsetningene for framtidig sunn økonomi vil være knyttet til om det skjer noe positivt med næringsetableringer, nye arbeidsplasser og dermed befolkningsutviklingen.

Miljø

Med bakgrunn i landets miljøutfordringer har sittende regjeringer utarbeidet stortingsmeldinger. Det er:

- St.meld. nr. 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand
- St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk
- St.meld. nr. 21 (2011-2012) Norsk klimapolitikk
- St.meld. nr. 33 (2012 – 2013) Klimatilpasning Norge

I St.meld. nr. 21 Norsk klimapolitikk heter det at kommunene kan bidra til å redusere utslipp av klimagasser i egen drift og ved å påvirke andre aktører til å redusere sine utslipp. Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging skal sikre at arealbruk og transportsystem utvikles slik at de fremmer samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse og miljømessig gode løsninger.

Plan- og bygningsloven er et av virkemidlene kommunene har for å påvirke utslipp av klimagasser i Norge. Både kommuneplanens samfunns- og arealdel er sentrale redskaper for å redusere klimagassutslippene, samt forebygge skader som følge av framtidige klimaendringer. I plan- og bygningsloven er det fastsatt nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging som skal bidra til å fremme en bærekraftig utvikling, herunder bidra til å redusere klimagassutslipp.

Plan- og bygningsloven krever *konsekvensutredninger* for planer etter loven og tiltak etter annet lovverk som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. For disse planene kreves blant annet en særskilt beskrivelse og vurdering av virkningene for miljø og samfunn.

Dette innebærer at kommunene tillegges ansvar når det gjelder energi- og klimautfordringene. En naturlig oppfølging av disse utfordringene vil kunne være at kommunene utarbeider og følger opp en energi- og klimaplan.

Ettersom kommunens klima- og energiplan har virket i noen år, vil det være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon for å se etter om planens målsettinger har blitt nådd.

Revisjon Fjell IKS

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

5. PLAN FOR GJENNOMFØRING AV FORVALTNINGSREVISJON 2016 – 2019

Som beskrevet i innledningen til analysen, er hensikten å identifisere risikofaktorer, som igjen vil være et utgangspunkt for utvelgning av forvaltningsrevisjonsprosjekter.

I kommunelovens § 1 beskrives fra et overordnet perspektiv 4 forhold:

- å legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt selvstyre
- rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale fellesinteresser
- bidra til bærekraftig utvikling
- legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard

Analysen er gjennomført på et overordnet nivå og gir en generell oversikt over kommunens oppgaver og virksomhet.

Detaljeringsnivået i analysen er grovt, og vi går ikke spesifikt inn i enkelte tjenesteområder i denne omgangen. Risikofaktorene/truslene som er beskrevet, gjelder i mange tilfeller generelt for alle kommuner. Det antydes i tillegg noen risikofaktorer som gjelder spesielt for Folldal kommune.

I og med at planen skal være 4-årig vil den bare antyde prosjekter for forvaltningsrevisjon. Planen bør rulleres årlig for å kunne fange opp behov for prosjekter med bakgrunn i situasjonsbestemte forhold.

Konklusjonene i analysen under de ulike områdene kan være et foreløpig utgangspunkt. En mer spesifikk avgrensning av prosjekter med bakgrunn i disse områdene må kontrollutvalget ta stilling til ved en årlig rullering av planen.

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon er lovbestemt etter kommuneloven og omfanget bestemmes i forskrift om kontrollutvalg (minimumskrav) og ellers av kommunestyrets bevilgninger til formålet.

Kommunestyret har plikt til å finansiere forvaltningsrevisjon.

- å kunne avdekke brudd på regler og lover
- å kunne gi innspill til bedre utnytting av ressursene
- å bidra til at organisasjonen fungerer bedre (å gjøre de riktige tingene på en riktig måte)

er formålet med forvaltningsrevisjon, noe som på lengre sikt vil være lønnsomt for kommunen.

Derfor må kommunestyret gjennom budsjettbehandlingen avsette tilstrekkelige midler slik at fornuftige prosjekter kan gjennomføres.

Den oversikten over områder og konklusjoner som er gjort i analysen gir grunnlag for følgende oppstilling av fokusområder og antydninger til temaer for prosjekter.

Overordnet analyse 2016 – 2019 for Folldal kommune

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON 2016 – 2019		
OMRÅDER	FORSLAG TIL PROSJEKTER	Prioritet
<i>Politisk styring og generell saksbehandling</i>	Kvalitet på saksbehandlingen i kommunen.	
	Enkeltvedtak etter forvaltningsloven.	
	Iverksetting og oppfølging av politiske vedtak.	2018
<i>Økonomistyring</i>	Etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser med prosjekter på: - Bygge- og anleggsarbeider - Vare- og tjenestekjøp utenom rammeavtalene	
	Kommunens praktisering av selvkostprinsippet.	2019
<i>Administrativ ledelse, stabsfunksjonene og fellestjenestene</i>		
<i>Tjenesteproduksjon</i>	Kommunens byggesaksbehandling.	
	Oppfølging av enkeltvedtak.	
	Aktuelle tema knyttet til samhandlingsreformen.	
<i>Økonomisk bærekraftig utvikling</i>	Oppfølging og etterlevelse av kommunens klima- og energiplan.	2017